

DOI 10.52363/2414-5866-2024-1-20

УДК 351:355:342.7

*Рожко В.М., здобувач ННВЦ НУЦЗУ, м. Харків,
ORCID: 0009-0009-8947-7932*

*Rozhko V., Ph.D. student at the National University of Civil Defense of Ukraine,
Kharkiv*

МЕХАНІЗМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

MECHANISMS OF INFORMATION SUPPORT OF MILITARY AND POLITICAL ACTIVITY OF THE STATE

У статті здійснено вдосконалення механізмів публічного управління інформаційним забезпеченням воєнно-політичної діяльності держави. Зокрема, визначено характерні риси інформаційного забезпечення діяльності. Показано, що інформаційне забезпечення є цілеспрямованим інформаційним процесом, який можна визначити як дію взаємопов'язаних факторів, що забезпечують появу (створення) нової інформації та знань, їх збір, передачу, зберігання, переробку, а також споживання та вплив на об'єкт аналізованої системи.

Ключові слова: держава, публічне управління, воєнно-політична діяльність, інформаційне забезпечення, механізми.

The article improves the mechanisms of public administration of information support of military and political activity of the state. In particular, the typical features of information support of activities are identified. It is shown that information support is a purposeful information process, which can be defined as the action of interrelated factors that ensure the emergence (creation) of new information and knowledge, their collection, transfer, storage, processing, as well as consumption and impact on the object of the analyzed system.

Keywords: state, public administration, military and political activities, information support, mechanisms.

Постановка проблеми. Інформаційне забезпечення являє собою цілеспрямований інформаційний процес між суб'єктом і об'єктом воєнної політики, що включає збирання, передачу, зберігання, обробку інформації, створення нової інформації та знань, а також її споживання і вплив на об'єкт. При цьому важливо помітити, що цей процес вимагає певних засобів,

форм та методів, за допомогою яких можливе його здійснення. Вищезазначене обумовлює необхідність формування дієвих механізмів інформаційного забезпечення воєнно-політичної діяльності держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність інформаційного забезпечення розуміється неоднозначно. Одні автори під інформаційним забезпеченням розуміють засіб організації управлінської праці, упорядковану систему процесів та дій із відомостями [2]; інші – функцію деякої системи, яка не тільки приймає, обробляє та подає інформацію, а й виробляє власні аналітичні матеріали та створює інформаційний фон [1; 3]; треті – як цілеспрямований процес, який здійснюється спеціально створеними органами зі збору, накопичення та подання інформації [4]; четверті – як сукупність інформаційних потоків, засобів та масивів, а також діяльність зі збирання та аналізу інформації [6]; п'яті – як сукупність сил, засобів, функцій інформаційної діяльності, а також форм та методів інформаційної взаємодії [5]. Проте питання інформатизації воєнно-політичної діяльності держави, зокрема, механізми публічного управління у цій сфері все ще залишаються недостатньо розробленими.

Постановка завдання. Враховуючи описану вище актуальність теми дослідження, метою статті є вдосконалення механізмів публічного управління інформаційним забезпеченням воєнно-політичної діяльності держави.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуються наступні завдання:

- визначити характерні риси інформаційного забезпечення діяльності;
- виявити специфіку інформаційного забезпечення воєнно-політичної діяльності держави;
- виокремити напрями вдосконалення механізмів публічного управління інформаційним забезпеченням воєнно-політичної діяльності держави.

Виклад основного матеріалу. Наведені вище визначення інформаційного забезпечення відповідають тим областям практики, в яких воно присутнє. І хоча всі вони відрізняються повнотою сутнісних характеристик, у той же час вони певною мірою доповнюють одне одного.

Аналізуючи подані вище та деякі інші підходи спробуємо визначити найбільш характерні ознаки інформаційного забезпечення діяльності.

По перше, інформаційне забезпечення є цілеспрямованим інформаційним процесом, який можна визначити як дію взаємопов'язаних факторів, що забезпечують появу (створення) нової інформації та знань, їх збір, передачу, зберігання, переробку, а також споживання та вплив на об'єкт аналізованої системи. По відношенню до інформаційного процесу інформаційне забезпечення постає як організаційно-упорядкована діяльність, що

реалізує інформаційні процеси [2; 4].

По-друге, це – предметність інформаційного забезпечення, що визначається цільовою установкою діяльності. Інформаційне забезпечення завжди здійснюється задля досягнення конкретних цілей діяльності. Тому абстрактного інформаційного забезпечення, а отже, і абстрактної його ролі просто не буває. Це з тим, що суб'єкт діяльності передусім зацікавлений у відомостях, які безпосередньо стосуються його предметної області. Так, наприклад, воєнно-політична діяльність держави має свою предметну сферу, до якої можна віднести воєнно-політичні відносини, воєнно-політичну обстановку, воєнно-політичне рішення, суспільну свідомість та думку тощо. Це означає, що суб'єкта воєнної політики діяльності держави насамперед цікавитимуть відомості, що стосуються її предметної галузі - воєнної безпеки та проблем її забезпечення [1; 3].

Таким чином, інформаційне забезпечення призначене для вирішення завдань на користь будь-якої діяльності, а предметна сфера діяльності формує цільову спрямованість та обсяг інформаційного забезпечення діяльності, у нашому випадку - воєнно-політичної діяльності держави.

По-третє, це – пізнавально-управлінський характер інформаційного забезпечення діяльності. Ця ознака інформаційного забезпечення обумовлена особливостями власне його «продукту» – інформацією, яка у своєму діяльнісному аспекті має дві основні сторони - пізнавальну та регулятивну (управлінську). Тут логічно припустити, що пізнавальна функція інформації полягає у фіксації у певній знаковій формі результатів пізнавальної діяльності та використання цих результатів для виробництва нового знання та нової інформації. Сутність регулятивної (управлінської) функції виражена в цілепокладанні та розробці програм діяльності, на основі яких відбувається управління цією діяльністю. У цьому важливо помітити, що цей розподіл дуже умовний, оскільки ці сторони інформації діалектично взаємопов'язані, бо лише інформуючи можна управляти, а управлінська інформація завжди має водночас і інформаційний характер [5; 6].

Таким чином, інформаційне забезпечення, представляючи інформацію суб'єкту діяльності, дає йому можливість глибше пізнати навколишню дійсність, виключаючи тим самим невизначеність, що в результаті дозволяє прийняти обґрунтоване, правильне рішення, а також впливати (керувати) на свідомість особистості, організацій, соціальних груп, широких мас, викликаючи цим певне ставлення (позитивне чи негативне) і відповідну поведінку. З цього випливає, що від інформаційного забезпечення значною мірою залежить спрямованість і характер діяльності суб'єкта, і навіть створення інформаційних умов його діяльності [1-4].

По-четверте, це – організаційна оформленість інформаційного забезпечення діяльності. Справді, організаційність виступає суттєвою ознакою

інформаційного забезпечення, оскільки збирання, обробка, аналіз, видача та поширення інформації неможливі без наявності певних структур, засобів, організаційних зв'язків та правового регулювання. Ця теза не потребує особливої аргументації, бо ані складання відносин, ані функціонування інформаційних органів та установ не можна уявити без ознак організації та організованості [2; 5].

Таким чином, до найважливіших рис інформаційного забезпечення воєнно-політичної діяльності держави можна віднести:

а) цілеспрямований характер інформаційного забезпечення воєнно-політичної діяльності держави;

б) предметність інформаційного забезпечення воєнно-політичної діяльності держави, яка визначається предметною областю самої воєнно-політичної діяльності;

в) пізнавально-управлінський характер, тобто інформація допомагає суб'єкту воєнної політики глибше і всебічно пізнати навколишню воєнно-політичну дійсність, проблеми самого суб'єкта, а також сприяти створенню сприятливих умов воєнно-політичної діяльності держави;

г) організаційна оформленість, що передбачає наявність спеціальних структур, органів, установ за суб'єктів воєнної політики, які професійно займаються інформаційною діяльністю [1; 6].

Виділення даних суттєвих рис інформаційного забезпечення соціальної воєнно-політичної діяльності держави дозволяє нам констатувати, що воно фактично є невід'ємною частиною воєнно-політичної діяльності держави та по суті є певною специфічною інформаційною діяльністю. Це означає, що інформаційному забезпеченню воєнно-політичної діяльності держави притаманні такі діяльні компоненти як об'єкт, суб'єкт, мета, засоби, методи та результат.

Висновки. Таким чином, у найзагальнішому вигляді інформаційне забезпечення можна визначити як специфічну інформаційну діяльність, що здійснюється в інтересах та цілях суб'єктів воєнної політики держави, спрямовану на задоволення її інформаційних потреб за допомогою пошуку, збору, переробки, аналізу, зберігання та надання інформації, а також створення сприятливого інформаційного тла для воєнно-політичної діяльності, суб'єктів воєнної політики держави.

Список використаних джерел:

1. Горбань Ю. О. Інформаційна війна проти України та засоби її ведення. *Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України*. 2015. № 1. С. 136-141.

2. Єпіфанова І., Оранська Н. Сутність антикризового управління підприємством. *Економіка і суспільство*. 2016. № 2. С. 265–269.

3. Кічурчак М. Вплив сектору інформації та комунікації на просторовий розвиток і пост-воєнну відбудову креативних індустрій в економіці України. *Економічний форум*. 2023. № 1(3). С. 12-21.

4. Скалецька З. Захист прав споживачів: виклики воєнного часу та потенційні зміни в рамках євроінтеграційних процесів. *Академічні візії*. 2022. № 12. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/230>.

5. Разметаєва Ю.С. Приватність в інформаційному суспільстві: проблеми правового розуміння та регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія «Право»*. 2016. Випуск 37. Том 1. С.43-46.

6. Шпарик О. Концептуальні засади цифрової трансформації освіти: європейський та американський дискурс. *Український Педагогічний журнал*. 2021. № (4). С. 65-76.

References:

1. Horban Yu. O. Informatsiina viina proty Ukrainy ta zasoby yii vedennia [Information war against Ukraine and its means of conduct]. *Visn. Nats. akad. derzh. upr. pry Prezidentovi Ukrainy*. 2015. Vol. 1, P. 136-141.

2. Jepifanova I., Oransjka, N. Sutnistj antykrizovogho upravlinnja pidprjemstvom [The essence of anti-crisis management of the enterprise]. *Ekonomika i suspiljstvo*. 2016. Vol. 2, P. 265-269.

3. Kichurchak M. Vplyv sektoru informatsii ta komunikatsii na prostorovy rozvytok i post-voienno vidbudovu kreatyvnykh industrii v ekonomitsi Ukrainy [Impact of the information and communication sector on spatial development and post-military reconstruction of creative industries in the Ukrainian economy]. *Ekonomichnyi forum*. 2023. Vol. 1(3), P. 12-21.

4. Razmietaieva Yu.S. Pryvatnist v informatsiinomu suspilstvi: problemy pravovoho rozuminnia ta rehuliuвання [Privacy in the information society: problems of legal understanding and regulation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu: seriia «Pravo»*. 2016. Vol. 37, Issue 1, P. 43-46.

5. Shparyk O. Kontseptualni zasady tsyfrovoi transformatsii osvity: yevropeyskyi ta amerykanskyi dyskurs. [Conceptual foundations of digital transformation of education: European and American discourse]. *Ukrainskyi Pedagogichnyi zhurnal*. 2021. № (4). S. 65-76.

6. Skaletska Z. Zakhyst prav spozhyvachiv: vyklyky voiennoho chasu ta potentsiini zminy v ramkakh yevrointehratsiinykh protsesiv [Consumer protection: wartime challenges and potential changes in the framework of European integration processes]. *Akademichni vizii*. 2022. № 12. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/230>.